

Vejledning om reglerne om egetforbrug af elektricitet fra kommunale og regionale solcelleanlæg

Kontor/afdeling
Center for vedvarende energi

Dato
12-09-2022

J nr. 2020 - 10926

/DEPA, LSFL

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Indhold

1. Formål.....	3
2. Indledning	3
3. Hvordan vil kommuner og regioner fremadrettet kunne etablere solcelleanlæg til eget forbrug?.....	4
4. Udskilt selskab med begrænset ansvar.....	5
5. Dispensation	6
5.1 Betingelser for dispensation:.....	6
5.2 Ansøgningsprocedure	8
5.3 Dokumentationskrav	9
6. Egenforbrug via tredjepart	10
7. Kommunal modregning	12
Bilag 1: Eksempel på kommunal eller regional indeståelse	13

1. Formål

Formålet med vejledningen er at vejlede kommuner og regioner om reglerne om egetforbrug af elektricitet fra kommunale og regionale solcelleanlæg.

Vejledningen indeholder svar på ofte stillede spørgsmål, som Energistyrelsen har modtaget fra kommuner og regioner. I det følgende beskrives baggrunden for reglerne om egetforbrug af elektricitet fra kommunale og regionale solcelleanlæg.

2. Indledning

Udgangspunktet for kommunale og regionale solceller findes i elforsyningslovens § 4, der stiller krav om, at kommunal og regional elproduktion skal udøves i selskaber med begrænset ansvar.

Kravet om selskabsmæssig udskillelse for kommunerne blev indført i 1999 i forbindelse med elreformen og liberaliseringen af elmarkedet. Kravet sikrer en klar adskillelse mellem kommunens kerneopgaver (borgernær velfærd som skoler, plejehjem, mv.) og elforsyningsvirksomhed, der har en mere kommerciel karakter. Med andre ord har en kommune i udgangspunktet ikke mulighed for selv at indgå i risikofyldt elforsyningsvirksomhed, som potentielt kan gå konkurs og påvirke kommunens kerneopgaver negativt. Elforsyningsvirksomhed skal derfor drives i selvstændige selskaber, der har begrænset hæftelse.

I forbindelse med implementering af VE II-direktivets¹ art. 21 indgik regeringen (S) i december 2020 en politiske aftale med en bred kreds af partier (V, RV, DF, SF, EL, KF og ALT) om at fastholde kravet om kommunal selskabsudskillelse, og at regioner skulle sidestilles med kommuner i forhold til kravet om, at egenproduktion af elektricitet skal udøves i selskaber med begrænset ansvar.² Sidestillingen blev gennemført i lov nr. 923 af 18/05/2021³, som trådte i kraft 30. juni 2021. Formålet med kravet om

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001/EU af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

² <https://kefm.dk/Media/D/4/Aftale%20om%20implementering%20af%20VEII%20art.%2021.%20s%C3%A6rordning%20for%20kommunale%20solceller.pdf>

³ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/923>

selskabsudskillelse for regioner er at undgå en sammenblanding af regionernes primære økonomi med økonomien i regionernes elproduktion.

Kommuner og regioner har mulighed for at opnå dispensation fra kravet om selskabsmæssig udskillelse efter reglerne i bekendtgørelse om undtagelse af visse kommunale og regionale solcelleanlæg fra kravet om selskabsmæssig udskillelse⁴.

3. Hvordan vil kommuner og regioner fremadrettet kunne etablere solcelleanlæg til eget forbrug?

Kommuner og regioner vil fremadrettet kunne etablere og producere elektricitet fra solcelleanlæg til eget forbrug hvis:

- 1) solcelleanlægget udskilles i et selskab med begrænset ansvar,
- 2) solcelleanlægget opsættes i forbindelse med nybyggeri eller gennemrenoveringer, og er en del af den energirammeberegning, der ligger til grund for byggetilladelsen for bygningen og på den baggrund opnår dispensation fra kravet om selskabsmæssig udskillelse, eller
- 3) solcelleanlægget ejes af en tredjepart (fx en solcellevirksomhed).

Afhængigt af hvordan den enkelte region eller kommune egenforbruger strøm fra solcelleanlæg, vil det være muligt at spare elpris, tariffer og/eller elafgift som illustreret nedenfor:

Egetforbrug\Besparelse	Elafgift	Tariffer	Elpris
Selskabsudskillelse		X	X
Dispensation (nybyggeri/gennemrenoveringer der kan sidestilles med nybyggeri)	X	X	X
Egetforbrug via tredjepart		X	X

Note: Tabellen illustrerer besparelsen ved den elproduktion man selv forbruger og forudsætter, at man for den el, man køber fra det kollektive elnet, betaler elpris, elafgift og tariffer.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1396 af 23. juni 2021: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1396>

Eksisterende anlæg nettilsluttet før 30. juni 2021 kan være omfattet af tidligere gældende regler og dispensationsordninger, der ikke behandles yderligere i denne vejledning. Eventuelle spørgsmål i relation til tidligere gældende regler og dispensationsmuligheder kan rettes til Energistyrelsen.

4. Udskilt selskab med begrænset ansvar

Hovedreglen er, at kommunal og regional elproduktion skal udøves i selskaber med begrænset ansvar, hvilket fremgår af elforsyningslovens § 4, stk. 1 for kommuner og § 4, stk. 6 for regioner.⁵

Kravet om selskabsudskillelse for kommuner og regioner gælder i udgangspunktet for alle typer elproducerende anlæg. Det er dog ikke nødvendigt at oprette ét selskab per elproducerende anlæg – et selskab (med begrænset hæftelse) kan godt have tilknyttet flere elproducerende anlæg. På denne baggrund vil administrationen af alle kommunens eller regionens elproducerende anlæg således kunne begrænses til et enkelt selskab, såfremt dette ønskes.

Det er således op til den enkelte kommune eller region at beslutte, hvilken selskabskonstruktion, der anvendes til formålet, så længe kommunen ikke hæfter for selskabet. Selskabet vil fx kunne være kommunens evt. allerede eksisterende forsynings-selskab med begrænset ansvar eller et nyoprettet aktieselskab (A/S) eller anparts-selskab (ApS), som ejes enten helt eller delvist af kommunen⁶. Det vil omvendt ikke kunne være et interessantskab (I/S) da ejerne direkte hæfter for et I/S. Kommuner og regioner vil også kunne gå sammen om et enkelt fællesejet selskab til opsætning og drift af solcelleanlæg i flere kommuner eller regioner.

Hvis kommunen eller regionen overdrager et solcelleanlæg til et selskab, skal ejerforholdet ændres i stamdataregistret. Dette gøres ved at anmelde ejerskifte på virksomheders digitale indgang til det offentlige⁷. Link til ansøgningsportalen findes på Energistyrelsens hjemmeside.⁸

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021 af lov om elforsyning med senere ændringer: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/984>.

⁶ Af andre selskabsformer kan nævnes kommanditselskab, A.m.b.a., fond, stiftelse m.m.. Selvejende institutioner i kommunen omfattes endvidere ikke af kravet om selskabsmæssig udskillelse.

⁷ www.virk.dk

⁸ <https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/sol-og-vind/ejerskifte-sol-og-husstands-vind>

For kommunale solcelleanlæg, der er nettilsluttet før den 29. juni 2013, og som opfylder betingelserne for nettoafregning, har der været en generel praksis for at dispensere fra kravet om selskabsmæssig udskillelse, og der skal derfor ikke ansøges Energistyrelsen om dispensation for solcelleanlæg nettilsluttet før dette tidspunkt. Tilsvarende gælder for regionale solcelleanlæg, der er nettilsluttet før den 30. juni 2021, idet disse anlæg ikke er omfattet af kravet om selskabsmæssig udskillelse.

5. Dispensation

Det er muligt at opnå dispensation fra kravet om selskabsudskillelse, såfremt solcelleanlægget etableres i forbindelse med nybyggeri eller gennemrenoveringer, der kan sidestilles med nybyggeri, og er en del af energirammeberegningen, der ligger til grund for byggetilladelsen.

Muligheden for dispensation fra kravet om selskabsmæssig udskillelse fremgår af elforsyningslovens § 2, stk. 4 og er udmøntet i bekendtgørelse om undtagelse af visse kommunale og regionale solcelleanlæg fra kravet om selskabsmæssig udskillelse⁹.

Dispensationsmuligheden afspejler reglerne i bygningsreglementet, der administreres af Bolig- og Planstyrelsen. Formålet med dispensationsadgangen fremgår af det bagvedliggende bygningsdirektiv¹⁰, som indeholder krav om, at nye bygninger skal opfylde minimumsstandarderne, herunder krav om at bygninger, der ejes og benyttes af offentlige myndigheder, bør opnå status som næsten energineutrale bygninger inden den 31. december 2018. Bygningsdirektivet indeholder endvidere krav om, at eksisterende bygninger, som gennemgår større renoveringsarbejder, skal opgradere deres energimæssige ydeevne for at opfylde de gældende krav.

5.1 Betingelser for dispensation:

⁹ Bekendtgørelse nr. 2300 af 6. december 2021: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/2300>

¹⁰ Europaparlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex:32010L0031>.

Betingelserne for dispensation fremgår af bekendtgørelse om undtagelse af visse kommunale og regionale solcelleanlæg (herefter bekendtgørelsen), hvorefter:

- anlægget skal være nettilsluttet i egen forbrugsinstallation eller nettilsluttet og beliggende på forbrugsstedet, jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 1, og
- anlægget skal være anmeldt til stamdataregisteret, jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 2.

Yderligere skal anlægget enten:

- opsættes i forbindelse med nybyggeri og være en del af energirammeberegningen, der ligger til grund for byggetilladelsen for bygning jfr. bekendtgørelsen § 4 stk. 1 nr. 1 for kommuner og § 9 stk. 1 nr. 1 for regioner, eller
- opsættes i forbindelse med gennemrenovering, der kan sidestilles med nybyggeri og være en del af energirammeberegningen, der ligger til grund for byggetilladelsen for renoveringen jfr. bekendtgørelsen § 4 stk. 1 nr. 2 for kommuner og § 9 stk. 1 nr. 2 for regioner.

Det skal fremhæves, at Energistyrelsen foretager en konkret vurdering i forbindelse med hver dispensationsansøgning. I det følgende beskrives det nærmere indhold af ovenstående kriterier for henholdsvis nybyggeri og gennemrenoveringer, der kan sidestilles med nybyggeri.

Hvornår er der tale om nybyggeri?

Bygning, der er nyopført i overensstemmelse med en byggetilladelse, og ikke er opført på en allerede eksisterende bygning i forbindelse med en delvis nedrivning eller ombygning af den eksisterende bygning.

Hvornår kan en gennemrenovering sidestilles med nybyggeri?

En renovering, der er så omfattende, at den i henhold til byggeloven defineres som nybyggeri, med deraf følgende energirammekrav.

Som hovedregel skal byggeprojektet være stort nok til, at det kræver en byggetilladelse. Det er en individuel vurdering for hver sag. Hvis der er tale om en bygning, der rives helt ned til fundament og soklen for herefter at blive opført på ny, vil der

normalt være tale om opførelse af ny bebyggelse svarende til bestemmelsen i byggelovens § 2, stk. 1.

Bygningsvedligeholdelse er ikke omfattet af nybyggeri og gennemrenoveringer, der kan sidestilles med nybyggeri. Der kan derfor ikke opnås dispensation, når der er tale om bygningsvedligeholdelse. Det fremgår af motiverne til den tidligere byggelov, at der ved byggevedligeholdelse skal forstås arbejde, der alene tilsigter at opretholde eller retablere en bygnings tidligere tilstand.

Hvad er forskellen på gennemrenovering, ombygning og bygningsvedligeholdelse?

- Gennemrenovering: Nybyg fra fundament eller soklen og ændringen af anvendelse af eksisterende byggeri.
- Ombygning: Forandringer i bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelserne i byggeloven. Ved ombygninger og andre bygningsforandringer skal de bestemmelser i byggelov og bygningsreglementer, som er væsentlige i forhold til forandringerne, overholdes.
- Bygningsvedligeholdelse: Arbejde, der alene tilsigter at opretholde eller retablere en bygnings tidligere tilstand efter slid og forringelse som følge af bygningens brug.

5.2 Ansøgningsprocedure

Ansøgning om dispensation fra kravet om selskabsmæssig udskillelse skal ske på ansøgningskemaet, "Anmodning om dispensation for selskabsudskillelse § 4", der kan findes på Energistyrelsens hjemmeside under blanketter og vejledninger.¹¹ Alle punkter på ansøgningen udfyldes og sendes til Energistyrelsen via e-mail (ens@ens.dk), e-boks eller pr. post. Ansøgningen skal underskrives af borgmester, kommunaldirektør, udvalgsformænd for magistrat kommunerne eller regionsdirektør, medmindre der vedlægges en fuldmagt til ansøgningen.

Anlægsoplysninger, som skal udfyldes i punkt 3 i ansøgningsblanketten, kan indhentes fra den lokale netvirksomhed.

¹¹ <https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/blanketter-og-vejledninger>

Der kan søges om dispensation fra kravet om selskabsmæssig udskillelse, når solcelleanlægget er etableret jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 1 og 2. Energistyrelsen foretager en vurdering af, hvorvidt betingelserne for det pågældende anlæg er opfyldt, hvilket forudsætter, at anlægget er etableret før der indsendes en ansøgning om dispensation.

Energistyrelsen kan ikke på forhånd meddele dispensation fra kravet om selskabsmæssig udskillelse, da det beror på en konkret vurdering af den enkelte sag. I den forbindelse skal følgende betingelser være opfyldt, før der kan meddeles dispensation:

- kommunen eller regionen ejer solcelleanlægget,
- anlægget skal være registreret med en installeret effekt,
- anlægget skal være tilsluttet i egen forbrugsinstallation/beliggende på forbrugsstedet, og
- der skal være overensstemmelse mellem anlæggets effekt og den energirammeberegning, der ligger til grund for byggetilladelsen for enten nybyggeriet eller gennemrenoveringen.

5.3 Dokumentationskrav

Dispensationsansøgningen skal vedlægges dokumentation for følgende 4 betingelser:

1. Byggetilladelse

Energistyrelsen påser, at byggetilladelsen indeholder en beskrivelse af, hvorvidt der er tale om et nybyggeri eller gennemrenovering.

2. Energirammeberegning

Energistyrelsen påser, at den fremsendte energirammeberegning indeholder relevante oplysninger om anlæggets areal, peak power og virkningsgrad, da anlæggets effekt beregnes ud fra netop disse oplysninger.

Anlæggets effekt beregnes på følgende måde:

$$\text{peak power} * \text{panelareal} * \text{virkningsgrad} = \text{anlæggets effekt}$$

Omfatter ansøgningen om dispensation et anlæg med en højere eller lavere effekt end det, der indgår i energirammeberegningen, vil Energistyrelsen rette henvendelse til ansøger og bede om bekræftelse på, hvorvidt oplysningerne i energirammeberegningen er korrekte. Hvis anlægget f.eks. er godkendt til en højere effekt end det oplyste i beregningen, kan Energistyrelsen bede ansøger om at rette henvendelse til netvirksomheden, for at nedregulere effekten jf. energirammeberegningen.

3. Kommunal eller regional indeståelse

Indeståelsen for at solcelleanlægget opsættes i forbindelse med nybyggeri eller gennemrenoveringer, der kan sidestilles med nybyggeri, og er en del af den energirammeberegning, der ligger til grund for byggetilladelsen for renoveringen skal som minimum indeholde oplysning om solcelleanlæggets effekt og anlæggets installationsadresse.

Eksempel på en sådan indeståelse er vedlagt som bilag 1.

4. Evt. fuldmagt

I alle tilfælde, hvor enten borgmester/kommunaldirektør eller for magistratskommuners vedkommende udvalgsformænd ikke er den, der har underskrevet ansøgningen, skal ansøgningen vedlægges dokumentation for bemyndigelsen af underskriveren. I den forbindelse påser Energistyrelsen, at bemyndigelsen er meddelt af den eller de tegningsberettigede fra kommunen eller regionen.

6. Egenforbrug via tredjepart

Implementeringen af VE II-direktivets¹² art. 21 indebærer bl.a., at der er mulighed for egetforbrug via tredjepart.

Det såkaldte identitetskrav har tidligere betydet, at forbrugeren og producenten skulle være samme juridiske enhed for at kunne egetforbruge elektricitet.

¹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001/EU af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Med Klimaaftale for energi og industri mv. 2020 (EI20) blev der truffet beslutning om at ophæve identitetskravet, hvormed alle forbrugere, herunder virksomheder, kommuner og regioner, fik mulighed for at egetforbruge elektricitet fra en tredjepart med mulighed for at spare tariffer og elpris. Identitetskravet er imidlertid ikke ophævet i elafgiftsloven.

Identitetskravet blev med virkning fra den 30. juni 2021 ophævet i nettoafregningsbekendtgørelsen¹³ og øjeblikksafregningsbekendtgørelsen¹⁴.

Hvis en kommune eller region indgår en aftale om egetforbrug via tredjepart fx med en privat virksomhed eller med et kommunalt/regionalt selskab, vil kommunen eller regionen således kunne spare elpris og tariffer for den del af elforbruget, som egetforbruges.

Der skal ikke ansøges Energistyrelsen herom.

Hvis kommunen eller regionen overdrager et solcelleanlæg til en tredjepart, skal ejerforholdet ændres i stamdataregistret som beskrevet i afsnit 4.

Ved egetforbrug via tredjepart i stedet for køb af el fra det kollektive net (via en elleverandør/et elhandelsselskab) spares ud over elprisen distributionstarif og transmissions-, net- og systemtarif for den del af elektriciteten, der egetforbruges (ikke leveres til det kollektive net).

Besparelsen vil til enhver tid være afhængig af Energinets og netvirksomhedernes tarifmodel. En nuværende besparelse kan derfor ændre sig ved indførelse af en ny model.

¹³ Bekendtgørelse nr. 1044 af 27. maj 2021: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1044>

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1045 af 27. maj 2021: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1045>

7. Kommunal modregning

Kommunale solcelleanlæg er omfattet af reglerne omkring kommunal modregning. De specifikke regler findes i bekendtgørelse om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 I og 23 m der administreres af Energistyrelsen¹⁵.

Kommunerne har pligt til årligt at indberette uddelinger og vederlag fra elproduktionsanlæg til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet meddeler efterfølgende Indenrigs- og Boligministeriet omkring de indberettede uddelinger og vederlag, som på dette grundlag foretager en reduktion af kommunernes bloktilskud i medfør af lov om kommunaludligning og generelle tilskud til kommuner¹⁶.

Uddelinger fortolkes bredt og indbefatter enhver form for økonomisk værdi, som tilkommer kommunen. Dette inkluderer besparelser i eludgifter som et resultat af opsættelse af et solcelleanlæg. Opsættelse af kommunale VE-anlæg vil derfor typisk medføre en reduktion i kommunens bloktilskud.

For mere information omkring kommunal modregning henvises til Forsyningstilsynets vejledning om indberetning for kommuner.¹⁷

Der findes ikke tilsvarende regler for regionerne.

¹⁵ Bekendtgørelse nr 1624 af 18. december 2017 om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 I og 23 m (<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/1624>)

¹⁶ Lovbekendtgørelse nr 63 af 19. januar 2021 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/63>)

¹⁷ Forsyningstilsynets vejledning om indberetning for kommuner kan findes på <https://forsyningstilsynet.dk/el/indberet/kommuner>

Bilag 1: Eksempel på kommunal eller regional indeståelse

Kommunal indeståelse for opsættelse af solcelleanlæg i forbindelse med nybyggeri på adressen [indsæt anlægsadresse]

Hermed indgives kommunal indeståelse for at etablering af solcelleanlæg på nedenstående bygning er omfattet af bekendtgørelse nr. 2300 af 6. december 2021.

[Indsæt anlægsadresse]:

- Solcelleanlæggets GSRN-nr: [indsæt GSRN-nr.]
- Anlæggets effekt: [indsæt kW]
- Solcelleanlægget er nettilsluttet: [indsæt dato]
- Kommunens CVR-nr.: [indsæt CVR-nr.]

Solcelleanlægget opsættes som en del af energirammeberegningen, der ligger til grund for byggetilladelsen for byggeriet.

Med venlig hilsen

Underskrift (borgmester/kommunaldirektør)